

KMMI

Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
ЗОБО «Центр підтримки угорської культури»

KMMI HÍRLEVÉL V. évfolyam, 6. (141.) szám. 2014. március 30.

EZ VOLT MÁRCIUS FOLYAMÁN

ELISMERÉSEK

***Trill Zsolt**, a kárpátaljai származású Jászai Mari-díjas színművész, érdemes művész március 15-e, nemzeti ünnepünk alkalmából a Szépművészeti Múzeumban *Magyarország Kiváló Művésze díjat* vehetett át **Balog Zoltántól**, az emberi erőforrások miniszterétől.

* Nemzeti ünnepünk alkalmából állami kitüntetések adtak át március 15-én Ungváron, Magyarország Ungvári Főkonzulátusán. *Magyar Ezüst Érdemkeresztet* vehetett át **Dumin Jaroszláv**, Rahó polgármestere, **dr. Zoltai László**, a TIG Nonprofit Kft. műszaki főmérnöke, **Lajos Mihály**, a Kárpátalja hetilap újságírója. *Magyar Arany Érdemkeresztet* díjazták **Sóbányi Imre** nyugdíjast, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Etikai Bizottságának tagját, valamint **Györffy István** nyugalmazott fizikatanárt. A *Magyar Érdemrend Lovagkeresztjével* tüntették ki **Riskó Görgy** festőművészt, grafikuszt, a Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társaságának alelnökét, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség kulturális titkárát, a Kárpátalja című hetilap megbízott főszerkesztőjét.

*Főkonzulátusi *Sajtódíjban részesült K. Debreceni Mihály* újságíró, továbbá a *Pulzus Rádió* és a *Karpatykyj Objektív* szerkesztője.

*A Független Újságírók Szövetsége „*Nemzeti Újságíráért*” kitüntetés adományozott **Dupka Györgynek**, aki lelkiismeretes munkával segítette, segíti a nemzeti újságírást és a FUSZ munkáját.

Fontosabb események, rendezvények

2014. március 1. A Munkácsi Művészeti Iskola 4. osztályos zongora tagozatos tanulói részt vettek a csehországi Brnóban rendezett Amadeus Nemzetközi Zongoraversenyen, amelyen olyan fiatal zongoristák szerepelhettek, akik még nem töltötték be a 11. életévüket.

2014. március 7-8. A Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház nézői egy új, szokványosnak semmiképp nem nevezhető darabot ismerhettek meg a kedvelt művészeik előadásában. Az *Öngyilkosok klubja* című groteszk színmű szerzője és rendezője **Olt Tamás**. A darab látványos mozgásvilágát **Fehérvári Péter** koreográfus álmodta meg.

2014. március 7. Vidnyánszky Attila rendezésében március 7-től játsza a Nemzeti Színház a János vitéz című darabot.

2014. március 7. Újra magyar elnökhelyettese van a megyei tanácsnak **Brenzovics László** képviselő személyében, A KMKSZ alelnökét 67 titkos szavazattal választották meg.

2014. március 9. A Tiszapéterfalvai Művészeti Iskolában került sor **Kokas Erzsébet** népdalénekes tanítványainak, a Napsugár Hagyományörző Gyermekcsoport ifjú énekeseinek osztálykoncertjére, amelyen a fiatal tehetségek egyénileg és csapatban is megmutathatták, milyen hang rejtőzik torkukban.

2014. március 8. A Nagyberegi tájházban élő történelemórával egybekötött bemutatót és kézműves foglalkozást tartottak.

2014. március 8. A Beregszászi Görögkatolikus Esperesi Kerület egyházközségeinek hittanosai 15. alkalommal találkoztak, hogy összemérjék bibliai ismereteiket.

2014. március 9. Jelenlegi formájában történő elfogadása esetén a készülő új ukrán nyelvtörvény a mostani helyzethez képest jelentősen szűkítené a kárpátaljai magyarság nyelvhasználati jogait – nyilatkozta Tóth Mihály, Kijevben élő kisebbségjogi szakértő, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) tiszteletbeli elnöke. Egyúttal bejelentette, hamarosan a parlamenti kodifikáló bizottság és a nyilvánosság elé tárja saját nyelvtörvénytervezetét.

2014. március 11. Valerij Luncsenko, Kárpátalja nemrég kinevezett kormányzója az ungvári sajtótájékoztatón az újságíróknak közölte, hogy anyja magyar nemzetiségű. Ez is garancia arra, hogy a Kárpátalját belakó nemzetiségek békésen éljenek egymás mellett, és ezt a kérdést frekventáltan fogja kezelni, hogy Kárpátalján nem alakulhat ki a krímihez hasonló helyzet.

2014. március 12. A munkácsi Német Kultúra Házánál emléktáblát avattak **Georg Erwin Schönborn-Buchheim** (1906–1989) gróf tiszteletére. A hivatalos megnyitón jelen volt **Lengyel Zoltán**, Munkács polgármestere valamint helyettese, **Nuszer Ernő** is. Közreműködött a Német Ház Éneklő Szívek ifjúsági kórus lánykórusa és koreográfiai növendék-csoportja.

2014. március 13. Az ungvári magyar főkonzulátus és a Verbjazsi Polgármesteri Hivatal szervezésében megtisztították az ismeretlen személyek által leöntött és felgyújtott vereckeik honfoglalási emlékművet.

2014. március 13. Tarasz Sevcsenko születésének 200. évfordulóját méltatta a beregszászi főiskola Filológia Tanszékének Ukrán Tanszéki Csoportja.

2014. március 14. Beregszászban pénteki napon tartotta meg a március 15-i központi rendezvényét az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség és a Beregszászi polgármesteri Hivatal. Felszólalt **Zubánics László**, az UMDSZ Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanácsának elnöke, **Babják Zoltán**, Beregszász polgármestere. Köszöntötte a jelenlévőket **Tóth István** beregszászi főkonzul is. Az ünnepségen a Beregszászi 4. Számú Kossuth Lajos Középiskola tanulói szavaltak alkalomhoz illő verseket. Míg a jelenlévők elhelyezték koszorúikat a lánglelkű költő szobránál, a Beregvidéki Petőfi Sándor Nyugdíjas Egyesület énekkara énekelt. A megemlékezés a Szózat eléneklésével ért véget.

*A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Történelem- és Társadalomtudományi Tanszéke az Esztergom teremben tartott ünnepséget, majd megkoszorúzták a Kossuth-, Petőfi-emléktáblát, illetve a Petőfi szobrot.

2014. március 14. A XV. Nemzeti dal-mondó versenyre került sor az ungvári Dayka Gábor Középiskolában a tanintézet és a MÉKK szervezésében.

2014. március 15. Beregszászban a történelmi egyházak ökumenikus istentisztelettel emlékeztek meg a márciusi hősökről. Beszédet mondott **Maksai Attila** lelkipásztor. Az istentisztelet után az egybegyűltek megkoszorúzták Petőfi Sándor szobrát. Felszólalt **Mélykuti Ferenc**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának vezetőkonzulja.

2014. március 15. A KMKSZ beregszászi szervezete közgyűlésének megtartása után emlékezett a szabadságharc kezdetének 166. évfordulójára. **Bocskor László** elnök köszöntője után **Brenzovics László**, a KMKSZ alelnöke és **Répás Zsuzsanna**, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetpolitikai Államtitkárságának nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára szólt a jelenlévőkhöz.

*Nemzeti ünnepünk méltatásának Ugocsában is nagy hagyományai vannak, hiszen egykori főispánja, Perényi Zsigmond ugyancsak egyik mártírja az 1848-49-es szabadságharcnak. '48 szellemének jegyében a nevét viselő Nagyszőlősi Perényi Zsigmond Középiskola nagytermében emlékeztek a szabadságharc hőseire. A rendezvényen

elsőként **Tóth István**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja tolmácsolta Orbán Viktor miniszterelnök üzenetét.

*Kisgejőcön is megemlékezésre került sor, ahol többek között fellépett a Gyöngykaláris együttes, valamint a Kikelet énekkar.

2014. március 15. Békés március 15-i ünnepszóra szólították fel Kárpátalja lakosságát a megye ukrán szervezetei, hitet téve a mellett, hogy mind az ukránoknak, mind a magyaroknak elvitathatatlan joguk van Kárpát-Ukrajna kikiáltása 75., valamint az 1848-49-es forradalom és szabadságharc 166. évfordulójáról történő méltóságtejes megemlékezésre.

2014. március 15. A Beregszászért Alapítvány kezdeményezésére a forradalom és szabadságharc 166. évfordulóján Beregszászban, a római katolikus temetőben felavatták a szabadságharcban részt vett azon 17 honvéd emlékoszlopát, akik a beregszászi felekezeti temetőben nyugosszák örök álmukat, azonban sírjuk nem maradt fenn. Avatóbeszédet **Dalmay Árpád**, az alapítvány elnöke, történelmi emlékeztetőt **Zubánics László** történész tartott, majd **Bozsik Béla** beregszászi konzul szólt az egybegyűltekhez. Az emlékoszlopot **Babják Zoltán**, Beregszász polgármestere leplezte le, majd **Michels Antal** római katolikus plébános megáldotta azt.

2014. március 15. Az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc 166. évfordulóját méltatták Ungváron a Petőfi szobornál a KMKSZ szervezésében. „*Magyarországnak az egész ukrajnai konfliktusban a kárpátaljai magyarok biztonsága számít leginkább, a kárpátaljai magyarság mindig számíthat a magyar kormányra, amely mindig mögötte áll*” - jelentette ki **Répás Zsuzsanna** nemzetpolitikai helyettes-államtitkár a megemlékezésen. **Báyer Mihály** kijevi magyar nagykövet felolvasta **Orbán Viktor** miniszterelnök levelét. Mások mellett ünnepi beszédet tartott **Dupka György**, a MÉKK elnöke, **Kovács Miklós**, a KMKSZ elnöke, **Héder János** ungvári lelkész, a Kárpátaljai Református Egyház főjegyzője. A nemzeti ünnep alkalmából adott fogadáson Magyarország ungvári főkonzulátusán Répás Zsuzsanna állami kitüntetésekkel adta át kárpátaljai magyar közéleti személyiségeknek..

2014. március 17. A kijevi Petőfi-szobornál az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc 166. évfordulójának méltatására került sor a Magyarok Kijevi Egyesülete elnökségének szervezésében.

2014. március 18. A Kecskeméten megrendezték a magyar kultúra napszámosságainak hagyományos Kárpát-medencei fórumát, amelyen **Zubánics László**, a KMMI elnöke is előadást tartott.

2014. március 22. „Átal mennék én a Tiszán...” népdaléneklési versenyt szerveztek a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolában. Ez a verseny lehetővé tette a magyar anyanyelvű gyerekek számára, hogy felmérjék énektudásukat, megismerkedjenek a különböző tájegységek népdaléneklési kultúrájával és a magyar autentikus népzenevel.

2014. március 24-29. Rákóczi-napokat szerveztek a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán.

2014. március 26. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola és a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet által – fiatal munkácsi művészek alkotásaiból - képzőművészeti kiállítás nyílt a Rákóczi-főiskola Gross Arnold termében.

2014. március 27. Csokoládészobor-kiállítás nyílt a Munkács központjában található Bondarenko cukrászdában.

2014. március 28. Mintegy 40 kárpátaljai magyar civil szervezet magyar és ukrán nyelven Ukrajna vezetőihez intézett nyilatkozatot tett közzé, amelyben a vidék magyarságának nyelvpolitikai jogaiért száll síkra.

2014. március 29. Forrai Sándor Rovásírásversenyt szerveztek a Munkácsi Szent István Líceumban. A verseny résztvevői megismerkedtek az ősi magyar kulturális örökséggel a magyar rovásírással.

2014. március 29. Negyedszer került sor a múlt év elején megjelent Szárnypróba című, pályakezdő fiatalok írásait tartalmazó antológia szerzőinek és az azóta jelentkező alkotóknak a találkozója Beregszászban, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetnek (KMMI) otthont adó Európa–Magyar Házban. Az irodalmi műhelybeszélgetés-sorozat mostani találkozásán a fiatal irodalmárok Weöres Sándor A vers születése című műve alapján folytattak irodalmi diskurzust.

2014. március 29. Brenzovics Lászlót választotta elnökévé 25., tisztújító közgyűlésén a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) Ungváron, miután Kovács Miklós eddigi elnök 18 év után leköszönt tisztségéről és nem jelöltette magát újra a szervezet vezetői posztjára.

A hónap folyamán. Megjelent: *Szépasszony dombja*. Kárpátaljai történeti és helyi mondák. Összeállította: Dupka György és Zubánics László. A kiadvány megjelenését a Bethlen Gábor Alap (BGA) támogatja. Kárpátaljai Magyar Könyvek 227. Ungvár-Budapest, Intermix Kiadó, 2014. 240 old. Tárolt változat: http://www.kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=29&book_id=444

(Forrás: www.karpataljaturizmus.info, Kárpatalja.ma, KMMI, MÉKK, Facebook stb.)

Összeállította: *Dupka György és Zubánics László*

Folyamatos rendezvények, tennivalók:

Közgyűteményi állománygyarapítás, ukrainai magyar nyomtatott hungarikumok, hanganyagok gyűjtése, feldolgozása. Közművelődési rendezvények szervezése, koordinálása, szakmai tanácsadás, adatbázis gondozás. Kisebbségkutatási programok koordinálása, a KMMI-füzetek kiadása. Képzőművészeti kiállítás. Fotókiállítás, könyv- és sajtókiállítás. Együtt c. irodalmi, művészeti és kulturális folyóirat kiadása. Kárpátaljai Magyar Krónika kiadása. Honlap (www.kmmi.org.ua) gondozás, frissítés, adatfeltöltés. Ön a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége hírlevelét olvassa. A hírlevél irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat, s bármely tag felvetetheti mások címét.